

Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός 1714-1779

Του Χριστάκη Σαββίδη χρονογράφου

Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός υπήρξε μια από τις μεγάλες θρησκευτικές, εθνικές και ηθικές φυσιογνωμίες του Ελληνισμού. Γεννήθηκε στο Μονοδένδρι από ευσεβείς γονείς και έτσι ανετράφη με τα διδάγματα της χριστιανικής διδασκαλίας, της οποίας υπήρξε ένθερμος απόστολος του Ευαγγελίου.

Ήταν ο ακούραστος ιεραπόστολος του Χριστού. Γύριζε όλη την Ελλάδα, κήρυττε, νουθετούσε, εξομολογούσε. Συμβούλευε τους χριστιανούς οπαδούς του να τηρούν την Κυριακή σαν μέρα αργίας και προσευχής και αφιερωμένη στο Θεό. Διαπαιδαγωγούσε τους γονείς για τη χριστιανική ανατροφή των παιδιών των, τη δύναμη της προσευχής και της επικοινωνίας με το Θεό, για το Σημείο του Σταυρού για τη νηστεία και ότι η ελεημοσύνη και η αγάπη πλουτίζει τον άνθρωπο και σωματικά και ψυχικά.

Στα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς ο Άγιος Κοσμάς, παράλληλα με τα κηρύγματα του, διδάσκοντας το λόγο του Θεού ενέπνεε το λαό για εθνική ελευθερία για την αποτίναξη της τουρκικής σκλαβιάς, περιερχόμενος από τη μια άκρη της Ελλάδας μέχρι την άλλη άκρη. Απ' όπου περνούσε έκτιζε σχολεία, εκκλησίες και τα πλήθη του λαού συνέρρεαν κοντά του για να γίνουν κοινωνοί των κηρυγμάτων του.

Τόσο μεγάλη ήταν η συρροή του λαού, που οι συγκεντρώσεις γίνονταν στο ύπαιθρο. Εκεί εστήνετο σταυρός ξύλινος και διητηρείτο και μετέπειτα ως ενθύμιο ότι απ' εδώ πέρασε και κήρυξε ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός. Μεγάλη εντύπωση προξενούσε στο ακροατήριό του

επειδή χρησιμοποιούσε τη ζωντανή γλώσσα του λαού όπως και το θρησκευτικό, το εθνικό και κοινωνικό περιεχόμενο των διδαχών του. Γι' αυτό και αναδείχθηκε μέγας ευεργέτης και αναμορφωτής του Χριστιανισμού. Τούτο προκάλεσε το φθόνο των Εβραίων, οι οποίοι με τη συνεργασία των Τούρκων κατάφεραν να συλλάβουν και να καταδικάσουν τον Άγιο Κοσμά στον απαγχονισμό στα χώματα της Βορείου Ηπείρου, ύστερα από φρικτά βασανιστήρια. Στις 24 Αυγούστου ο Άγιος Κοσμάς απαγχονίστηκε κοντά στον Αψό της Βορείου Ηπείρου. Έτσι η Εκκλησία μας γιορτάζει τη μνήμη του Αγίου στις 24 Αυγούστου και τον ονομάζει εθναπόστολο.

Ο Άγιος Κοσμάς θεωρείται ο προστάτης άγιος της Εργατίας, αφού διακήρυττε ότι έντιμος εργασία είναι η εργασία που μας εξασφαλίζει όχι την πολυτέλεια και τα λούσα αλλά τον καθημερινό μας επιούσιο άρτο και μας γεμίζει με χαρά. Προς τούτο παρακινούσε τους πάντας να αγαπούν την εργασία που είναι το δώρο του Θεού στους ανθρώπους. Ο Άγιος Κοσμάς διακήρυττε: «Να χαίρεσθε όσο βγάζετε το ψωμί σας με τον κόπο σας, δεν υπάρχει γλυκύτερο και αν θέλεις δώσε και λίγο από εκείνο του φτωχού. Με τούτο αγοράζεις τον παράδεισο. Και είναι ευλογημένο έργο». Άλλο χαρακτηριστικό του Αγίου Κοσμά ήταν οι προφητείες του, που προκαλούσαν το θαυμασμό και πιστοποιούσαν κατά τον πιο περιφανή τρόπο το προφητικό χάρισμα του Αγίου, τη Θεοπνευστία των Προφητών.